

La Veu de la Comarca

Setmanari Regionalista de Tortosa

ANY III

PUGNA PRO PATRIA

NUM. III.

LA CATALUNYA QUE VOLÉM.—«Lliure, ni dominada, ni dominadora y respectada de les regions germanas.—Estimada per son valer al exterior y temuda per sa forsa... Acullit com a propi al foraster que á trevallar hi vinga. Y á manar y á cobrar, á fer lleys y á judicar, cada hú á casa seva, que prou hi té que fer pera enténdeshi. Els empleats de la terra y pochs, actius y inteligents.—Ennoblida, altra vegada en llibres de tot saber, la que fou llengua de Sants y de Reys.—Las universitats y escolas tornades a son esser: obrador d' avensos de la ciencia y planter de filosops y juristas. A fora la ensopida rutina...—Intimament unida á la vella Catalunya, gloriosa en sa historia y tradicional en sas lleys y costums, una Catalunya nova, de vida expansiva y en constant progrés, seriament religiosa y ilustradament tolerant.—Repoplades las montanyas per grans boscs, tressant pels singles els corredors enginys moderns, trayent del terror y de las minas els fruits y minerals. Las aguas de sos rius saltant de resclosa en resclosa movent enginys del treball.—Conservats com reliquias els monuments enrunats o èntichs y alsarne d' un art fill llegítim del antich criat en els avensos actuals. Voltar les vellas poblacions històriques de populosas y amplias ciutats modernes.—Ports oberts als productes de tota llochs; asssegurats ab tractes d' una nació sèria; veure al potentat ab afany de ser estimat y útil á la Patria y el obrer intervinde en el govern donantli lo que cristianament y per dret li pertoca.—Volém deixar á nostres fills aquesta Catalunya gran avuy, com ho fou pera son temps la de nostres passats.—Per a bo tenirho tenim lo precís: Força, riquesa y inteligiencia. Reprimim el vici del egoisme y exaltèm la virtud que á cap ens manca: L' amor á la Patria.»—LLUIS DOMÈNECH Y MUNTANER

PREUS DE SUSCRIPCIO

Tortosa al mes.	0'50
Fora semestre.	3'00

DIRECCIÓN Y REDACCIÓN
Carrer del Parque, N.º 8.

Tortosa 18 Febrer de 1905.

La Redacció no fa seus los conceptes ni contenuts dels articles firmats ó copiats.

SANTORAL

Diumenge 19, de Septuagéssima. St. Mansueto cf.—(I. P.)—anima. —Dilluns 20, St. Sadot b. y St. Neomesi mrs.—Dimarts 21, Sts. Vérulo, Secundí mrs.—Festa de la Misteriosa Llum á Manresa.—Dimecres 22, La Cát. de St. Pera en Atioquia, Sts. Abili y Pascasi bs.—Dijous 23, Sts. Pere Damiá bisbe y dr. y Sireno mr.—Divendres 24, (Abans †) Sts. Matias apóstol y Modest b. confesó.—Dissapte 25, Sts. Modest bisbe y cf. y Terasi b., y el beato Sebastià de Aparici.

Doctrina regionalista

Espanya y les Regions

—Qué es Espanya?
—Es un Estat format pel lliure consentiment de varies nacions que varen unirse.
—Qué es Catalunya?
—Es una de les nacions que lliurement convingué unirse á autres pera formar l' Estat espanyol.

—Espanya doncs, es la mare de les regions?

—No, senyor; ans be es sa filla, puig fou engendrada per elles.

—Les regions han estimat á Espanya ab amor de mare?

—Sí, senyor.

—Podriu citar algun cas històric?

—Quan la guerra de la Independència, els francesos desferen l' Estat espanyol, les regions lluytant pul seu compte, ab sa propia sang, tornaren á donarli vida: axó sols ho fan les mares.

—Y l' Estat espanyol com 'ha pagat el deute?

—Com solen pagarli els fills desagraits: negant sos drets á les regions, prenentles lo que mes estimaven, insultantles.

—Quan Espanya ha negat sos drets á les regions?

—Quan ha volgut imposarli la voluntat soberana de Castella, una d' elles.

—Quan els ha pres lo que mes estimaven?

—Al pendrels ses lleys, sos furs, ses costums y son llenguatje.

—Quan les ha insultades?

—Al anomenarles «separatistes». —Com les ha desonrades?
—Al malgastar sa hisenda y al portarles á la vergonyosa desfeta.
—Qué deuen fer les regions pera vindicarse?
—Eczercir sa plena autoritat pera reorganizar l' Estat espanyol.
—Si lliurement convingueren formar l' Estat espanyol, no podriem lliurement desferlo?
—No, senyor.
—Perqué no?
—Perque aquets lligans, com el del matrimoni, sols pot rompre's Den, y convé que axis siga per moralitat per estabilitat y pera donar lloc á una mutua confiança.
—Ab quin criteri s' ha de reorganizar el Estat espanyol?
—Minvant les atribucions del Estat, perpue les ha usat malament, y renfermant la personalitat de les regions perque gobernin lo seu.
—A Catalunya li convé molt aquesta reorganisació.
—Si, senyor, perque es la que mes s'estima y la que te mes per perdre.

II

Lo ver concepte de Patria

—Espanya no es, doncs, una nació?

—Es mes que una nació: es una societat composta de nacions vives.

—Quina classe de vida ha de tenir Espanya?

—Una vida integral; es a dir, la vida que li resulta del viure propi de les regions que la formen.

—Espanya, doncs, no pot viure sense que les regions visquin?

—No, senyor, com un bosc no es bosc si no hi viuen arbres.

—Y les regions poden viure sense l' Estat espanyol?

—Sí, senyor, com els arbres poden viure separats uns d' altres, sense formar cap bosc.

—Costa mol de destruir un Estat?

—Una sola batalla perduda, la mort d' un rey, una revolta de gent, poden destruir un Estat en un sol dia.

—Costa molt de matar una regió?

—Una regió s' ha anat formant en moltes centuries y sols pot desfere pedra á pedra en altres tantes.

—Podriau citar un exemple de esa vida regional?

—Catalunya ha viscut en opressió

quatre centurias y no ha pas mòrt encare, doncs, dona senyals de vida.

—Quines son eixes senyals de vida?

—La florida de són idioma, l' amor de ses còses y la fe en la missió que Deu li té reservada en el pervindro.

—Qué 'ns dieu dels que no volen ser ni catalans, ni gallegos, ni andalusos, ni aragonesos, ni vascons, sino solsament espanyols?

—Que son cóm els fills borts, que no conexen a sa mare.

—Y nosaltres que som?

—Som catalans; gracias a Deu.

—Estimem a Espanya?

—Si, senyor, cóm s' estima el casal de nostra mare, fet á sos suors y la seva sanc.

—Qué es, doncs, Catalunya pera nosaltres?

—Nóstra bona mare y nostra vera patria.

—Cóm será possible de moltes partries ferne un Estat fòrt y hu?

—Ab el llas de l' amor que es mes fòrt y durable que les cadenes de la forsa.

(Acabà).

Lo servey militar

Aquells obrers que tan encegats estaban uns mesos enrera ab la colla de republicans de per riure que infestan l' Estat Espanyol, quan los sentian predicar als quatre vents las ventajas de la República; aquells que somniaren ab la seva redenció al veurer que de las urnas electorals ne sortian triomfants los noms dels seus candidats, els distinguits ab la seva inconscient preferència; los fills del poble que al veurer la preponderancia del diputats republicans que anaven legalment al Congrés espanyol varen creures tenir ja la República y ab ella lo millorament de la seva desvalguda classe, aquells poden comensar á reflexionar lo que seria aquella forma de govern per los desheredats de la fortuna, lo dia que imperessin los homes de las seves preferencias, no mes que reflexionant sobre lo projecte passat de amagatosis al Congrés, d' acor ab los que portan la batuta dels seus ideals, ó sia 'l de la lley regulant lo servey de las armas, inspirat en las predica-

cions que 'ls republicans y demòcrates espanyols han vingut escampant per tota la península.

Lo servey militar que tantas vidas costa y fa vessar tantas llàgrimas, si quedés difinitivament aprobat ne causaria molts mes y faria plorar á molts mes mares, sense que per això arribés ni de bon tros á ser igual per tothom.

Si abans era odiós, ho seria mes encare; si ab tres cents duros fins avny se lliurava un d' anar á servir al rey, ara hi haurán de anar-hi tots, pero ¿de quina manera? Poguent escullir, los que tingan diners, lo punt del servey, l' arma, lo regiment; dormint al quartel ó a casa seva; anant ab uniforme ó sense; fent, en una paraula, lo que 'ls donquen la gana segons los quartos que hi hagi pera.... lo qu' es de suposar.

¿Que hi haurán guanyat, doncs los pobres, los que no tenen tres cents duros?

¿Ahont ha anat á parar alló de aixis serém tots iguals? ¿No 's mercadejerá encare mes aixis que no de l' altra manera ab la carn y la vida dels pobres? ¿Ahont son las ventajas del servey militar obligatori?

Reflexionin sobre aquest projecte de lley que va pasar pel Congrés espanyol sense protestas dels republicans los obrers que tan entusiasmats hi estavan un dia, y veurán clar, y mes si tenen fills per perdrer, que no es lo servey militar obligatori lo que 'ns ha de fer á tots iguals, sins 'l SERVEY MILITAR VOLUNTARI que defensem los catalanistes, puig alavoras hi anirà qui voldrà mentres no perillí la patria....

Las fàbricas y 'ls tallers fan mes fortas á les nacions que 'ls acorassats y 'ls mausers, y no es fent anar tots los joves de vint anys al servici com prosperan las arts y las indústries.

Pénsinhi 'ls obrers catalans, qu' encare es hora.

Demanau llibertat, y aquesta lley es un nou esclavatge, es una rifada als pobres, es una burla que tartó d' hora pagarán los culpables.

Vinga la llibertat, pero ben ample: llibertat per tothom, per 'les y pobres.

Qui vulgui ser soldat que ho sigui; qui senti entusiasmés bélics, que prengui l' arma.

Llavors si que serém tots iguals.

Conveniencia de centres excursionistes comarcals

Notat ja que l' arbre de l' excursionisme té ferma y potent socalada, ab arréls fortament arrapats en el cor de la terra, que 'ls frufts que ve donant son de bona y vivificadora mena y que la llevor que sa branca ha esbarriat per tot arreu, cayent en tresser ben assaonat, té per forsa de donar nous y esplendents planns, s' imposa el foment de noves entitats excursionistes en distintes de les més importants localitats de nostra terra. Un brillant estol de ilustrats y entusiastes sòcis delegats, relacionats ab nosaltres y que 'ns transmeten les bategades del pols de les diverses comarques catalanes, fentnos conéixer llur manera d' ésser y de sentir, alhora que 'ns donen part dels reculls fets, de les troballas interantas que 's relacionen ab els diferents brancalls de l' arbre del excursionisme, podrien ésser el fonament de les noves entitats excursionistes; més al fomentarles no volém significar la pretenció de formarles bax un propi motlló, ans al contrari, creyém que déuen ésser completament autònomes y atemperades a la manera d' ésser de cada comarca o localitat y de les personalitats que la formen, de llurs aficions, estimuls o aptituds, unides tan sols ab la nostra ab lligams d' afinitat, de cooperació mutual, de comú anel d' estudiar el tresser de Catalunya en totes ses manifestacions y especial marcar la detallada definició de les comarques naturals ab llurs variades usances, tradicions, consuetuts, història y manera d' ésser.

Ab llur cooperació y ab nòstre constant impuls podrem donar una marxa ordenada als treballs del excursionisme per tot Catalunya, aviant axí lo que ve succeint fins are, que, per efecte de la major proximitat, tan els treballs de simple investigació com de detallat estudi radiquen especialment sobre les comarques més prospers al nòstre *Centre*, estenentse mitjanament a les ja més separades, y rarament a les distanciades.

La constitució en Catalunya per ses comarques naturals, l' estudi y definició d' aquéstes, atemperantse no sols a les lleys històriques, etnogràfiques, sinó també a les relacions més novelles imposades pels lligams utilitaris, comercials y industrials, déu ésser un dels treballs més importants a fer del excursionisme, seguit del no ménys convenient de la formació d' un mapa estens, complet, detallat, de Catalunya.

En aquéts interessants treballs deurien ajudar les noves entitats creades, y en defecte de elles, en les regions en que no pugui constituir-se, els sòcis delegats.

Fent valer la importància de cada regió definintles, detallantles, posant en relleu llurs condicions pròpies y es brinant llur passat històric, contribuirem a assegurarlos hi un millor pervindre.

Ab l' unitat dintre la varietat, ab els treballs acoblats dels entusiastes

y estudiosos de totes les regions de la nostra terra, ferem l' obra comú y complerta de reconstitució de Catalunya, tan variaida en sos accidents naturals com en ses tradicions, costums, accidents llengüistics, temperaments y caracters ètnics, més formant en conjunt un tot harmònic, fermament constituit, fortament relligat ab potenta llassada que no han pogut rompre les fortes estrebes rebudes, ni atuir les rebentes batzegades.

Céssar August Torras.

Un rato á la Font DEL RASTRE

Los sarracaps hasta 'ls ulls,
faldetes pardes de llana,
bancal de saca al davant,
al cos d' uipó en baldana,
los brassos sense manguitos,
al coll mijet d' andiana,
sabates de ringo rango
ansenyans mitj pam de cama,
pos de calses no 'm parlessem
pel barri de Santa Clara;
la cara ja la d' ueta
pero hi porta una mascara,
davall lo brás porta un cante,
á la mà d' una capsana
feta de simolsa groga
á casa *Madro* comprada.

Tota romangonejantse
va Pepa l' *Asgarrapada*
á omplirne 'l cante á la font
Qu' està al Rastre, al mitj la plassa.

—¿Qui es la radera?—crida,
—Déstras de qui soc?—ne canta
—Xica, xica, qui piulet,
m' apareix qu' es l' *Anganxada*
la radera, preguntaloy
—No, Pepa, ets detrás l' *Angapa*
—No maneta, fá tres hores
què tinc ló cante á la ralla
conque véguies si n' hi haurán
detrás de mi, així com ara.
—Pos Pepa, no sé que dirthi.

—Quan me donará la gana
ompliré, ja que no sé
detrás de qui soc.

—¡La guapa!
Omplirás quan te pertoque
Pos xica, véguies, ¡glüay, mana!
¡Potsé sí, después de vindre
cap allá á la matinada

y aspera qu' aspera aquí,
ara vingue esta *fulana*
y porque á n' ella li rote
me prengués á mi la tanda!

Omplirás quan te pertoque,
digues que te hú diu l' *Angapa*

—¿Qui t' aspeny què tan redoles?
li diu tota anfurismada
Pepa, hay dit qu' ompliré
quán á mi 'm done la gana.

—Ca, dona, tu no omplirás.
—¿Que no ompliré? Veurás ara.
Vá per posá al raig lo cante

l' atra li pega patada
soroll de testos se sen
y ja la tenim armada.

Pepa's gira y de revés
li pega la gran galtada.

L' *Angapa* no 's queda curta
li fuma al monyo grapada.

—Te 'l traure de les costelles
lo cante, ¡la gran vagassa!

—¿Que s' ha creut?
—Ara ompli

Ompli 'l cante si pots ara.
Mentre tan cops y pessics,

mòssos, xills, cantes en dansa,
patades, surres y bacs,

rialles, plós, saragata;
surten de l' ascorxeria

á vore que 's lo que passa,
de casa Vicent Benet

també hi ha qui 's ascridassa.

Quan mes gran es lo xivarri,

quan ja té l' *Asgarrapada*,

despues de moltes trompades,
entre 'ls ginolls á l' *Angapa*
y á punt d' alsarli 'l vestits
pera darli una sumanta,
aumentant així 'l desori
de tota la gent qu' aguayta,
vataquí l' aguasilet
que com si fos la marfanta
fá callarne de un repent
á tota la fatimalla.

—¿Que ha de ser tanto soroll?

—Quien mou tanta saragata?

—A ver si os habré de portá

á la presó amarradas.

—Tots los días feu lo mismo

—ningun día hay bonansa,

—siempre un farrigo farrago

—que 'm fá perder la cachassa.

—Vergüenza yo me 'n daria

—y dos mujeres casadas!

—metiendo soroll pel Rastro

—como baligas, baligas.

—Ja may mes consentiré

—este escàndalo en la Plaza

—y de demá en adelante

—vendreis tú á un hora, tú á un otra,

—á ver si así acabaré

—el escàndalo que pasa.

—Ja sabeis que soc mol bò

—pero si 'n feu coger rabia

—á multas os baldare,

—ya la teneis antés ara..

Joan Moreira.

(Obrer)

Tortosa Febrer 1905

CURIOSITATS

Els dies de treball al any y diferentes nacions del globo, son: Rusia, 267; en lo Canadá, 278; á Escocia, 275; á Inglaterra, 278; á Portugal, 283; en la Colonia rusa, 288; á Espanya, 290; en Austria y en las provincias rusas del Báltich, 295; á Italia, 298; á Babiera, Bèlgica, Brasil y Luxemburg, 300; Gajonia, Fransa, Finlandia Wutemberg, Suisa, Dinamarca y Naruga, 302; á Suecia, 304; á Rusia é Irlanda, 305; en los Estats Units, 306; á Holanda, 208 y á Hungria, 313.

De 40 milions d' habitants, no hi ha á Fransa més que 213 persones que passin dels cent anys; á Alemania, ab 55 milions, no n' hi ha més que 78; en cambi á Espanya, ab 18 milions, n' hi ha 401; á Inglaterra, 146; á Irlanda, 578; á Escocia, 46; á Dinamarca, 2; á Bèlgica, 6; á Suedia, 18; á Noruega, 23; á Rumania, 1.048; á Bulgaria, 2.883, á Servia, 578.

A Rusia hi ha en la actualitat, un home de 160 anys; á Buenos Aires, un negre africà de 150.

El princep de Gales es senzill per lo que atany á menjar. Un menú curt y profitós, y molta puntualitat en las esmentadas horas.

Un dia tenia convidat á un principi, parent seu, y com siga que no fou puntual pera la hora senyalada, aquest no l' aguardá, sino que segui menjant; quant se presentá son parent li digué ab tota la frescura del mon: —Arribeu á temps pera 'l café, encara está calent.

El millor insecticida coneut pera exterminar xinxas es l' ácit asètic.

Una sola gota que caigui sobre el niu, injectada per medi d' una xeringa de vidre, basta y sobra per ferlo desapareixer per complert.

Pera la llimpiesa d' un tinter ó ampolla en que hi hagi estat tinta, ab una solució de sublimat corrosiu al 2 per mil y unas quantas sacsejadas, sobrarà pera que 'ls hi quedí el cristall completament net.

El millor remey contra 'ls mosquits es el petroli. En els països tropicals y principalment als Estats Units ahont se coneix dits insectes com á uns dels elements propagadors del paludisme, es ahont s' emplea més. En llocs pantanosos d' aigües mortas, verdaders criaders, en que 'ls ous suran per sobre las aigües, es ordre del govern yanki el desinfestar per medi del petroli.

Heus aquí un enfilall de costums xinas.

Quan en aquell país se mor algú, vesteixen roba blanca; el títol d' un llibre se posa al final; els estudiants donan las llisons d' espaiillas á llurs mestres; les mares no besan mai á sos fills; els apats comensan pels postres y acaben per la sopa; en les seves construccions, comensan per la teulada (!); sos periódics no parlant mai de política; les ungles dels dits, dels peus y de les mans, no se les tallan mai, y prou perque no acabaria mai.

La industria del carburo, predicator del gas acetilé, s' ha desenvolupat d' una manera notable. En 1895 solzament se coneixian quatre fàbriques: dugas á Suissa; una á Alemania y altra á Fransa. Actualment á Fransa se dedicen á aqueixa industria una forsa de 50.000 caballs; á Alemania, 12.400; á Italia mes de 16.000; á Inglaterra, 1.600; á Noruega, 15.000; á Austria, 18.550; á Russia, 3.500; y á Suissa 19.000. La forsa motriu es principalment hidràulica. La producció de carburo á Fransa, varia de 15 á 20.000 tonelades.

En l' exposició de París de 1867 se presentaren 52 màquines ab forsa de 854 caballs; en la de 1878 el total de forsa fou de 2.533, produïda per 41 màquines; en la de 1889 hi hagué 33 màquines, que desenrotllaren una forsa de 5.320 caballs, y en la darrera, la forsa desenrotllada per 37 màquines, fou de 36.085 caballs.

La epidèmia coneuguda per ball de Sant Vito, aparegué en Alemania pel any de 1374, quan encara no havien cessat els estragos de la pesta negra.

Quant les persones atacades de dit mal queyan á terra, rendidas sas articulacions pel cansanci, se 'ls enfaxava el ventre fortament.

Aquests era alashoras un dels principals elements de curació.

Un batxillerat.

NOTICIAS

El dia 17 del corrent comensà a utilisar-se pera 'l servéu públic, la doble línia del ferrocarril fins a

Mataró, recorreguent directament els tréns que s'ficaran al itinerari, la distància que separa aquella ciutat de Barcelona. Lo gerent de la Companyia qu' es en Silvela ha fet la inauguració.

Diuen de Badalona que estan bastant avansades les nòves fàbriques de llunes y la destilació de quitrans d'hulla. La d'acer està ja acabada del tot, havent molts obrers que de diferents poblacions acudéxen á Badalona en busca de treball.

Segons llegim en variis diaris de la capital, el director de *La Veu de Catalunya* y vis-president de la «Lliga Regionalista» don Enric Prat de la Riba, presentarà la seva candidatura pera diputat provincial de Barcelona.

L'Orfeó Català va donar un concert vocal en el saló del Trono del Palau Episcopal de Barcelona en honor del Nunci Apostòlic Mr Rinaldini qui després de l'audició se expressà segons llexim en un periodic de dita ciutat en los segunts termes.

«Al acabar, el Nunci de S. S. y els prelats van felicitar al mestre per l'obra que havia portat á cap ab l'Orfeó, y varem sentir á monsenyor Rinaldini que deya entusiasmàt, que may havia sentit tan bella música y tan ben cantada, y que la capella Sixtina ab la seva nomenada no estava de bon tros á l'altura de la nostra primera institució coral. Tant els mestres del Orfeó com el seu president y vis-president senyors Gabet (don Joaquim) y Vicens de Moragas, reberen moltas felicitacions dels prelats y concurrents.

El catolicisme al Japó

En el Parlament hi ha trenta diputats catòlics, y en l'exèrcit de mar y terra, en l'administració y en la magistratura hi ha molts convertits á la Religió verdadera.

En un Congrés celebrat no fa molt á Tokio, el ministre d'Estat del Japó, Mocsina, digué aquestes paraules: «Jo crec, fermament que tenim necessitat d'una religió com base de nostra prosperitat individual y nacional. Podrem tenir un exèrcit poderós y una gran marina; mes, si no posam la justicia com fonament de nostra existencia nacional, may obtindré bens resultats. Y quan penso quina serà la mellor religió per nosaltres, cada dia estic més convençut que la religió cristiana es la més plena de força, d'energia y de progrés pel present y pel pènvor.

Durant l'any 1904 han mort predicant l'Evangeli 165 missioners, dels quals 13 eran bisbes y 152 sacerdots. Dels sacerdots 31 pertanyian á la Compañía de Jesús y 12 eran espanyols. Un d'ells fou devorat per un tigre.

En lo «Centre Autonomista de Dependents de Comers de Barcelona» hi explicà don Joan Bardina la VII llissó sobre «Teoria de les nacionalitats», parlant del factor *terra* y la seua influencia capdal en la fesomia nacional.

Explicà l'influencia del *retlleu* del terrer en la rassa, notant que les *planures*, ab horitzons ilimitats y sense alts y baixos, fan pobles idealistes y somniadors, enemics del detall y febles devant de les dificultats. Les *montanyes* concentren l'esperit, fentlo mirar á terra, pera venece 'ls entrebances; fomentan l'acti-

vitat, enforteixen l'amor al terrer, fan cosos forts y sanguíneus y civilisacions avensades.

Pássa á l'altura del terrer que, si és al nivell del mar, fa pobles agrícols, deixats, apàtics, y de cos linfàtic; si és mitjana, fa rasses fortes y industriosas, y si és molla, fa impossibles l'agricultura y l'industria, per la cruesa del clima y les comunicacions difícils, sortintne pobles pasturadors, trashumants y retrassats.

Estudià la posició del terrer nacional, notant que la posició *interior*, apartada del estranger y lluny del mar, fa pobles solitars y amurallats, que no comparan lo seu ab lo dels altres, que 's creuen insensatament los millors y son aquixotats y vidriosos adoradors de sí mateixos y estancats en la seva civilisació; si la posició es *fronterissa*, s'estableix una corrent internacional que equilibra l'progrés y la tradició, y l'poble compara y progressa; y si és *marítima*, la concurrencia de gent de tota rassa y totes creencies fa pobles tolerants, progressius, d'empenta comercial y colonisadora y civilisació avensada.

Després de confirmar ab l'Història aquesta inmensa trascendència del terrer en la fesomia nacional, refutà l' criteri de les pretengudes *fronteres nacionals*, que defensau los polítics europeus encadenadors de nacions y la escola espenceriana. Ni 'ls rius, may y montanyes son fronteres, sinó camins y centres de comunicació, ni aquestes coes han separat muy los pobles, sinó que han sigut cor y centre de nacions aliadas. Lo Sr. Bardina fou molt aplaudit.

Congrés de la llengua catalana

L'aymador y defensor acerriñ de la llengua catalana, l'apostol incansable y fervent del catalanisme Mosen Antoni Mr Alcover el dia 25 de Janer de 1904 proposà en una conferència que donà en el *Ateneo Barcelonés*, la celebració de un Congrés dels amants de la llengua catalana de totes les regions que la parlen.

Lo pensament va a portarse á cap, havent comensat lo ilustre Mosen Alcover per repartir una fulla de convit á tots los ayamadors y conreuadors de la llengua catalana incluinti els temes que'n dit Congrés han de ser objecte d'estudi y demandant lo parer y observacions que referents als mateixos valguin ferse á fi de que despresa d'oït el dictament de tots los amichs puga constituirse la **Junta Organisadora del Congrés de la llengua Catalana**.

La nostra Comarca no deixerà de respondre y cooperar á tan hermosa compatriótica empresa, á la que ha sigut convidada y de quina pensem ocuparnos en un dels próxims números mes detingudament.

Dos periodics locals senyalaran la conveniencia de que Tortosa visca la vida del *intellectualisme* igual quela viuen moltes altres ciutats y pobles de menos importancia de Catalunya quins contan ab centres de perfeccionament y cultura.

Molt ens plauen tan bons desitjos que voldriam veurels convertir en fets, perquè axis tal vegada es faria Tortosinisme y no 's miraría ab tanta apatia y indiferència com los pergamins y documents històrics religiosament conservats per espay de set sigles per los nostres avant passats son trets del arxiu pera restar apilats y convertits en nius de ratas y menjats per la pols, ni s'enderrocarien ni 's findrian en un estat d'abandono com se tenen, los monuments y recorts històrics, arqueològics y obras d'art que escampats per las encontradas de la Comarca y carrés de la Ciutat uns y apilotats altres en lo començat Museu estan amenassats de dessapareixen qualsevol dia.

Tortosa. Imp. FOGUET, P. Hospital, 5.

— 160 —

Cap. XXII. De la descripción del Principado de Cataluña.	547	140
Cap. XXIII. En el cual se describen los santos naturales de Cataluña.	555	145
Cap. XXIV. De las ermitas que Cataluña tiene dedicadas á la Virgen Santíssima, y madre de Dios, con diversas invocaciones.	557	147
Cap. XXV. Donde se muestra la fidelidad de los Catalanes para con sus Reyes.	561	150

Laus Deo, et Beatae Virginis Mariae

07 681
08 682
09 683
10 684
11 685
12 686
13 687
14 688
15 689
16 690
17 691
18 692
19 693
20 694
21 695
22 696
23 697
24 698
25 699
26 700
27 701
28 702
29 703
30 704
31 705
32 706
33 707
34 708
35 709
36 710
37 711
38 712
39 713
40 714
41 715
42 716
43 717
44 718
45 719
46 720
47 721
48 722
49 723
50 724
51 725
52 726
53 727
54 728
55 729
56 730
57 731
58 732
59 733
60 734
61 735
62 736
63 737
64 738
65 739
66 740
67 741
68 742
69 743
70 744
71 745
72 746
73 747
74 748
75 749
76 750
77 751
78 752
79 753
80 754
81 755
82 756
83 757
84 758
85 759
86 760
87 761
88 762
89 763
90 764
91 765
92 766
93 767
94 768
95 769
96 770
97 771
98 772
99 773
100 774
101 775
102 776
103 777
104 778
105 779
106 780
107 781
108 782
109 783
110 784
111 785
112 786
113 787
114 788
115 789
116 790
117 791
118 792
119 793
120 794
121 795
122 796
123 797
124 798
125 799
126 800
127 801
128 802
129 803
130 804
131 805
132 806
133 807
134 808
135 809
136 810
137 811
138 812
139 813
140 814
141 815
142 816
143 817
144 818
145 819
146 820
147 821
148 822
149 823
150 824
151 825
152 826
153 827
154 828
155 829
156 830
157 831
158 832
159 833
160 834
161 835
162 836
163 837
164 838
165 839
166 840
167 841
168 842
169 843
170 844
171 845
172 846
173 847
174 848
175 849
176 850
177 851
178 852
179 853	...</td	

ILUSTRACIÓ CATALANA

Regala una edició monumental
ilustrada per Xiro
del poema de Mossen Verdaguer
“L' ATLANTIDA”

Surt cada diumenge-Ún any Ptes. 30-Mitx any Ptes. 15'50-Tres mesos Ptes. 8-Mallorca, 287-BARCELONA

LA PRÉSERVATRICE

La mes antigua de les companyies franceses contra 'ls accidents Autorizada por R.O. de 15 de Abril 1901, de conformitat ab la lley de 30 de Jener de 1900, referent als accidents del treball.

DOMICILI SOCIAL En son hotel, 18. Rue de Lòndres, PARIS

CAPITAL SOCIAL

CINC MILLONS DE FRANCS

Seguros individuales, colectius, de carros coxes, caballerías y accidents de tercer a primes reduides. Agent general en Tortosa—Tarragona—Reus, y sas respectives comarcas.

GASTÓN DELAMOTTE

Carrer del Parc n.º 2 primer, 1.^a

Moreso

GRAN BOTIGA DE CALSAT

DE TOTES CLASSES

Sabates y botines d' ivern

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.

PREU FIXOS VENTES AL CONTAT.

Piazza de la Seu y Arc del Rumeu

TORTOSA

Joseph M. Cartes Mur

Metje-cirurgia homeopata del Hospital Homeopata de Barcelona.

Palissa de la Constitució 7-1.º—(cantonada de la travesia del Angel) TORTOSA.

Disponible

L' Administració de la Veu de la Comarca facilitarà Catecismes de la Doctrina Cristiana compostos per lo P. FR Pere Vives (traduits de la llengua castellana á la catalana pera major profit de las ánimes del Bisbat de Tortosa l' any 1817 per ordre del Illustrissim Senyor Bisbe D. Manuel Ros de Medrano) al preu de 2 pessetas lo cent el text y 5 pessetas ab la explicació.

Igualment se facilitaran noticies de tot quant s'ha publicat y vá publicantse en llengua catalana en prticular las obras de quinas se'n ha ocupat la Veu en sas columnas.

FILLS DE JOSEPH TEIXIDOR

ARTICLES DE

DIBUIX, PINTURA Y FOTOGRAFIA

del carrer del Regomir, 3. Barcelona

han trasladat son establiment al

CARRER FONTANELLA, 10

(PROP LA PLASSA DE CATALUNYA).—BARCELONA

DISPONIBLE

— 158 —

Tortosa, y por consejo de las mujeres fué librada.	209	150
Cap. XXVII. Como el Conde dió grandes privilegios a Tortosa, dichos los costums.	218	156
Cap. XXVIII. Como se juntó Aragón con Cataluña	223	159
Cap. XXVIII. Del Marquesado de Tortosa	230	164
Cap. XXX. De como se enagenó Tortosa de la Corona Real.	236	168
Cap. XXXI De como el Infante fué herido, y preso en la guerra de Epila.	243	173
Cap. XXXII. De la muerte del Infante don Fernando.	253	179
Cap. XXXIII De los servicios que ha hecho la Ciudad de Tortosa á sus Reyes y señores.	266	187
Cap. XXXIII. Prosiguense los servicios que ha hecho Tortosa á sus Reyes y señores.	279	195
Cap. XXXV De la fábrica de las Torres del Angel, y de los Alfaques.	283	198
Cap. XXXVI Del Maestro de Campo Iuan de Aldana.	297	206
Cap. XXXVII De otras personas insignes en armas y letras.	318	219
Cap. XXXVIII Como el obispo de Tortosa ayudó á la conquista de Valencia	326	224

TABLA DE LOS CAPITULOS DEL SEGUNDO LIBRO

Cap. I De la antigua Christiandad de Tortosa y venida de San Pablo á España	334	3
Cap. II. De como San Pablo vino á Tortosa y dejó á San Rufo, por su Obispo.	340	7
Cap. III. En el cual se pone la vida del glorioso San Rufo primer Obispo de Tortosa.	345	11
Cap. III. En que se describen los Obispos de Tortosa.	354	17
Cap. V. De las personas Eclesiásticas, señaladas en Dignidades.	392	39

— 159 —

Cap. VI. Como el Conde don Ramón puso Obispo en Tortosa.	403	46
Cap. VII. Trata del tiempo en que fué dada la santa Cinta.	408	50
Cap. VIII. De los fundamentos que tiene la Catedral de Tortosa, para tener por verdadero lo que siempre se ha creydo de la santa Cinta.	416	55
Cap. VIII. Declarase que cosa es tradición.	425	61
Cap. X. Cuales han de ser las tradiciones para admitillas.	434	67
Cap. XI. En el cual se enseña de que manera se han de examinar las tradiciones.	438	70
Cap. XII. En el cual se pone el Oficio de la santa Cinta.	453	79
Cap. XIII. De la concesión de la santa Cinta.	470	90
Cap. XIII. En el cual se pondrá la merced que la madre de Dios ha hecho á la Catedral, y Ciudad de Tortosa.	481	97
Cap. XV. De la devoción que muestra tener Tortosa á la madre de Dios.	490	103
Cap. XVI. Muestra que cosa es milagro, y comienza á referir los que la Virgen ha hecho por su preciosa Cinta.	494	106
Cap. XVII. Del milagro grandioso hecho por intercección de la madre de Dios en unos cantives del Cabildo de Tortosa.	516	119
Cap. XVIII. Donde se dá cuenta como se fundó la Cofradía de la santa Cinta.	521	122
Cap. XVIII. Donde se dá razón de las cosas de la Cofradía, y grandiosidad della.	525	125
Cap. XX. Describase el Retablo de nuestra Señora de la Cinta, y dase razón della y de la sepultura del Illustrissimo Obispo don Luys de Tena.	531	129
Cap. XXI. Como la Cofradía de la santa Cinta fué aprobada, y confirmada por Paulo V. Pontífice Sumo, y de las Indulgencias, que á los Cofrades concedió.	537	134